

BG

BG

BG

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 23.2.2011
COM(2011) 78 окончателен/2

CORRIGENDUM : Concerne uniquement la version BG
COM(2011) 78 окончателен/2 - annule et remplace le COM(2011) 78 окончателен

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

Преглед на „Small Business Act“ за Европа

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ

Преглед на „Small Business Act“ за Европа

1. ВЪВЕДЕНИЕ

„Small Business Act“ за Европа (SBA)¹ осигурява всеобхватна рамка на политиката за МСП, насърчава предприемачеството и затвърждава принципа „Мисли първо за малките!“ при разработването на законодателството и политиките с цел да се засили конкурентоспособността на МСП.

Като се основава на десет принципа и на няколко конкретни политически и законодателни действия за тяхното прилагане, SBA приканва както Комисията, така и държавите-членки да преодолеят пречките, които възпрепятстват потенциала на МСП за растеж и създаване на работни места. В настоящото съобщение се прави равностойна на изпълнението на SBA и се оценяват новите нужди на МСП, които извършват дейност в условията на настоящата икономическа среда, в която те все по-трудно получават финансиране и достъп до пазари. SBA трябва да допринесе за постигане на амбициозните цели на новата програма за реформи на Комисията, стратегията „Европа 2020“², в чиито водещи инициативи вече са предвидени няколко действия от значение за МСП. В годишния обзор на растежа³, представен от Комисията през януари 2011 г., се стигна до заключението, че реализирането на стратегията „Европа 2020“ изисква освен фискална консолидация и проактивни политики за увеличаване на растежа в ЕС, включително мерки за подобряване на средата за развитие на промишления и стопанския сектор, и по-специално на МСП. Също така съобщението на Комисията „За Акт за единния пазар“ постави началото на дискусията относно мерките от ключово значение, които трябва да бъдат приети с цел да се възобнови развитието на единния пазар, включително инициативите за засилване на конкурентоспособността на МСП.

В настоящия преглед е направено обобщение на напредъка, постигнат през първите две години от действието на SBA, изложени са нови действия в отговор на възникналите в резултат на икономическата криза предизвикателства, посочени от заинтересованите страни, и са предложени начини за подобряване на въвеждането и прилагането на SBA, като ролята на заинтересованите страни е ясно посочена и бизнес организациите имат водеща позиция. В същото време е отчетено обстоятелството, че всяко МСП е различно: различията в размера, в областта на дейност и в правната форма изискват подходящо адаптирано внимание от страна на създателите на политики. Накрая в прегледа се посочва ангажиментът на Комисията да продължи прилагането на SBA, като призовава държавите-членки да направят дължимото.

¹ Съобщение на Комисията „Мисли първо за малките!“, „Small Business Act“ за Европа, COM(2008)394 окончателен.

² http://ec.europa.eu/eu2020/index_en.htm

³ COM(2011) 11 окончателен.

2. ПРИЛАГАНЕТО НА SBA БЕЛЕЖИ УСТОЙЧИВ НАПРЕДЪК, НО Е НЕОБХОДИМО ДА БЪДАТ ПОЛАГАНИ ОЩЕ УСИЛИЯ

SBA се основава на десет ключови принципа и редица конкретни действия, изцяло одобрени от Европейския съвет през декември 2008 г. Както Европейската комисия, така и държавите-членки са поели ангажимента да предприемат необходимите мерки за подобряване на нормативната, административната и икономическата среда и за подпомагане на европейските МСП. Основният фокус е бил и продължава да бъде структуриран около три области: гарантиране на достъп до финансиране, възползване в пълна степен от единния пазар и разумно регулиране.

Първият доклад относно мерките на Комисията и на държавите-членки за прилагане на SBA беше публикуван през декември 2009 г.⁴ В настоящия раздел въз основа на тези резултати се прави оценка как и в каква степен ЕС и държавите-членки са приложили SBA.

2.1. Напредъкът, реализиран от Европейската комисия

Кракча напред в подобряването на икономическата среда

Всички законодателни инициативи, предвидени в SBA, бяха приети, с изключение на регламента относно статута на Европейското частно дружество (SPE), който все още се обсъжда в Съвета. Комисията подканя държавите-членки да го приемат незабавно с цел да намалят административните пречки във връзка с трансграничната икономическа дейност. С приетата от Съвета през 2010 г. директива за електронното фактуриране се създават предимства, по-специално като се допуска изпращането на електронни фактури при същите условия, както изпращането на фактури на хартиен носител. В допълнение към това, предприятия с оборот по-малко от 2 милиона евро могат да се възползват от незадължителен режим на касова отчетност, който им дава възможност да забавят осчетоводяването на ДДС докато получат плащане от своите клиенти⁵. Директивата относно борбата със забавяне на плащането, приета от Съвета през януари 2011 г., изисква публичните органи да плащат в срок от 30 дни, и установява максимален срок от 60 дни за уреждане плащанията между предприятията, освен ако предприятията изрично не са се договорили друго и това не представлява явна злоупотреба по отношение на кредитора⁶. Държавите-членки се приканват да прилагат директивата без отлагане. В допълнение Комисията започна да използва т.нар. „МСП тест“ в своите оценки на въздействието.

Ролята на ЕС при осигуряването на достъп до финансиране е нараснала

С оглед на подобряването на достъпа на МСП до финансиране чрез финансовите инструменти в рамките на Рамковата програма за конкурентоспособност и иновации (ПКИ) продължава улесняването на инвестициите в рисков капитал и осигуряването на обезпечения за даване на заеми на МСП. Микропредприятията представляват 90 % от повече от 100 000 МСП, които до момента са се възползвали от финансовите инструменти по ПКИ. Още 200 000 МСП се очаква да се възползват до 2013 г. Като

⁴ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/small-business-act/implementation/files/sba_imp_en.pdf

⁵ Освен това Зелената книга на Комисията относно бъдещето на ДДС съдържа специален раздел относно МСП.

⁶ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/single-market-goods/fighting-late-payments/index_en.htm

средна стойност, всяко МСП, на което е предоставен обезпечен заем в ЕС, създава 1,2 работни места⁷. Комисията също така създаде постоянен Форум за финансиране на МСП, който обединява техни представители, банки, пазарните оператори, други финансови институции, включително ЕИБ с цел да бъдат преодолените различните практически пречки, пред които са изправени МСП, когато се опитват да получат кредитиране. Освен това Временната рамка за мерките за държавна помощ, която допуска допълнителна помощ за МСП, беше частично удължена до края на 2011 г.⁸.

Достъпът до пазари се подобрява, по-специално до процедурите по възлагане на обществени поръчки

Комисията и европейските органи по стандартизация реализираха съществен напредък в насърчаването на достъпа на МСП до разработката и използването на стандарти. С финансовата подкрепа на Комисията редица експерти, представляващи интересите на МСП, подпомагат процеса, който има за цел европейските стандарти да станат по-пригодни за МСП, докато европейските органи по стандартизация започват да улесняват достъпа на МСП до стандартите, например чрез установяване на бюра за помощ на МСП и електронни портали за тях.

Когато става дума за обществени поръчки проведеното наскоро изследване на Комисията сочи, че понастоящем административните тежести за МСП при достъп до процедурите по възлагане на обществени поръчки са по-малко, а техните възможности за съвместно подаване на оферти в процедурите са по-добри. Те са осигурили 33 % от общата стойност на договорите за обществени поръчки над праговете на директивите на ЕС за периода 2006—2008 г., като техният общ дял в икономиката, изчислен въз основа на техния съвместен оборот, е 52 %⁹.

През ноември 2010 г. Комисията откри център за МСП на ЕС в Китай, който предоставя информация, съвети, обучение и възможности за контакти за европейски МСП, които желаят да осъществяват износ или да инвестират на азиатския пазар.

Предприемачеството заема своето място в новата политика за иновациите

Чрез „Европейската седмица на МСП“ продължава да се осигурява общоевропейска платформа с повече от 1500 организирани прояви и три милиона участници¹⁰. Това ще продължи през 2011 г. и след това. В допълнение към това, програмата „Еразъм за млади предприемачи“, стартирана през 2009 г., предлага обучение на работното място за начинаещи и нови предприемачи с оглед стимулиране на трансграничния обмен на контакти и бизнес сътрудничеството с опитни предприемачи. Не на последно място, около 250 успешни предприемачи жени понастоящем формират Европейската мрежа на посланици за женско предприемачество, създадена от Комисията през 2009 г. с цел да бъдат мотивирани повече жени да станат предприемачи¹¹.

⁷ SEC(2005)0433 окончателен, приложение към COM(2005)121 окончателен.

⁸ Съобщение на Комисията: Временна рамка за мерките за държавна помощ за подпомагане на достъпа до финансиране при настоящата финансова и икономическа криза, (ОВ С 6, 11.1.2011 г., стр.5).

⁹ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/business-environment/public-procurement/index_en.htm

¹⁰ <http://ec.europa.eu/enterprise/policies/entrepreneurship/sme-week/>

¹¹ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/promoting-entrepreneurship/women/ambassadors/index_en.htm

Комисията постави предприемачите и МСП в центъра на своята политика за иновации и научни изследвания¹². Целта ѝ е премахване на оставащите пречки пред „достигането на идеите до пазара“ и насърчаване предприемаческата нагласа сред студентите и изследователите. Предложението включва нови финансови инструменти за новосъздадени предприятия и за бързоразвиващи се дружества, които разширяват своята дейност на пазара на ЕС и на световните пазари (например заеми, рисков капитал и финансиране с поделение на риска), по-нататъшно опростяване на програмите на ЕС за научни изследвания и иновации, достъпни права върху интелектуалната собственост (ПИС) и стратегическо използване на бюджетите за обществени поръчки. Комисията също възнамерява да подкрепя конкурентоспособни в международен план клъстери, които обединяват големи дружества и МСП, университети, научноизследователски центрове и общества на учени и професионалисти с цел обмен на знания и идеи.

Както програмите по политиката за сближаване¹³, така и Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР)¹⁴ са средства от ключово значение за реализиране на приоритетите на SBA в практически действия по места, като в същото време се гарантира взаимното допълване между подпомагането на равнището на ЕС и подпомагането на национално и регионално равнище. По-нататъшните инвестиции имат за цел да насърчат регионите да намерят специфични ниши в областта на иновациите въз основа на „стратегии за интелигентно специализиране“.

2.2. Тенденции в държавите-членки

Напредъкът в подобряването на икономическата среда е бавен

Всички държави-членки са признали значението на бързото прилагане на SBA, но възприетият подход и постигнатите резултати се различават съществено в различните държави-членки¹⁵. Докато повечето от тях са приели национални цели за намаляване на административните тежести, не всички държави-членки са ги намалили ефективно. Само малък брой държави-членки са включили „МСП теста“ в своите национални законодателни подходи (Белгия, Германия, Дания, Обединеното кралство, Полша, Словения, Финландия, Швеция).

Достъпът до финансиране се е подобрил, но предизвикателството за държавите-членки остава.

В отговор на финансовата и икономическа криза, повечето държави-членки са приели мерки за подобряване на достъпа на МСП до финансиране, специално до банкови заеми, чрез изгодни подчинени заеми, схеми за обезпечаване на заеми или програми за микрокредити. В шест държави-членки (Белгия, Германия, Ирландия, Унгария, Франция, а отскоро и Финландия) беше създаден „кредитен омбудсман“. Като се има предвид, че в крайна сметка достъпът до финансиране до голяма степен зависи от държавите-членки, е необходим по-енергичен подход.

¹² Водещата инициатива „Съюз за иновации“ на стратегията „Европа 2020“, приета от Комисията през октомври 2010 г.

¹³ Съобщение „Приносът на регионалната политика за интелигентен растеж в рамките на стратегията „Европа 2020““, COM(2010)553.

¹⁴ http://ec.europa.eu/agriculture/rurdev/leg/index_en.htm и

http://ec.europa.eu/agriculture/fin/index_en.htm

¹⁵ Примери за действия на държави-членки за прилагане на SBA са включени в приложението.

Достъпът до пазари се подобрява, тъй като държавите-членки въвеждат иновативни процедури по възлагане на обществени поръчки и електронно управление

Няколко правителства подкрепят участието на МСП на световните пазари, например чрез финансово подпомагане за насърчаване на износа, стратегии за достъп до пазара и участие в търговски изложения (Германия, Дания, Естония, Ирландия, Испания, Италия, Кипър, Латвия, Литва, Малта, Нидерландия, Обединеното кралство, Полша, Португалия, Словашката република, Франция, Чешката република и Швеция). Някои от тях (например Дания, Словения) съсредоточават своето внимание върху бързоразвиващи се дружества, които искат да излязат на световните пазари; някои други са установили нови агенции за насърчаване на износа (например Люксембург) или нови програми за подпомагане (например Унгария). Като пилотен проект се прилага и схема за наставничество, при която големи дружества подпомагат участието на МСП на световните пазари (например Франция).

Само няколко държави са посочили, че са започнали да популяризират Европейски кодекс за най-добри практики с цел да улеснят достъпа на МСП до процедурите по възлагане на обществени поръчки (например Австрия, Германия, Ирландия, Кипър, Литва, Обединеното кралство, Полша, Португалия, Унгария, Франция и Швеция). Най-разпространените благоприятни за МСП мерки в тази област продължават да бъдат разделянето на процедурите по възлагане на обществени поръчки на обособени позиции, където е възможно, и улесняване на достъпа до информация чрез централизирани уебсайтове, интерактивни уебстраници и други разработки в областта на електронната система за обществени поръчки.

Някои държави-членки са разработили нови методи за насърчаване на сътрудничеството между дружествата (например Италия с мрежите на деловите среди и Германия с мрежите от клъстери).

Подпомагането на предприемачеството в настоящата трудна икономическа ситуация изисква повече усилия от страна на държавите-членки за опростяване на производствата по обявяване в несъстоятелност

В областта на опростяването на производствата по обявяване в несъстоятелност не е отбелязан напредък. Само пет държави-членки (Белгия, Ирландия, Испания, Обединеното кралство и Финландия) спазват препоръката за приключване в срок от една година на всички нормативно уредени производства за прекратяване на предприятия в случаи на несъстоятелност, която няма характер на измама. Положението е същото, както през 2009 и 2008 г.

Най-накрая, държавите-членки бележат добър напредък при уредбата на по-евтино и по-бързо учредяване на дружества. *Средният срок и разходи за учредяването на частно дружество с ограничена отговорност през 2010 г. е бил 7 дни (12 дни през 2007 г.) при разходи в размер на 399 EUR (485 EUR през 2007 г.)¹⁶.*

2.3. Необходимост от допълнителни действия

- След приемането на SBA са постигнати значителни резултати. Комисията спазва своите ангажименти и реализира повечето от обещаните мерки. От своя страна

¹⁶ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/business-environment/start-up-procedures/index_en.htm

положението в различните държавите-членки е различно. За да постигне SBA своята цел за провеждане на една благоприятна за МСП икономическа политика, е важно да се гарантира, че действията, относно които ЕС и държавите-членки са поели ангажменти при неговото приемане, се изпълняват в пълна степен. В същото време настъпиха много промени в икономическата обстановка и възникнаха нови предизвикателства. За да може политиката относно МСП да е в съответствие със сегашните обстоятелства, е от важно значение да бъде направено повече.

- На тази основа в прегледа на SBA се предлагат редица нови действия, имащи за цел да се отговори на новите предизвикателства, произтичащи от **икономическата криза**, и да се доразвият съществуващите действия в съответствие със **стратегията „Европа 2020“** в следните области:
 - разумното регулиране да стане реалност за европейските МСП,
 - да се обърне особено внимание на финансовите нужди на МСП,
 - да се възприеме широк подход за увеличаване на достъпа на МСП до пазара,
 - да се помогне на МСП да допринесат за икономика с ефективно използване на ресурсите, и
 - да се насърчават предприемачеството, създаването на работни места и приобщаващ растеж.

Тези действия ще имат въздействие само ако се основават на силно управление на МСП. С прегледа на SBA се предлагат начини за неговото подобряване, като се отрежда ясна роля на заинтересованите страни.

3. НОВ ПОДЕМ ЗА SBA

3.1. *Разумното регулиране* трябва да стане реалност за европейските МСП

Прилагането на принципа „Мисли първо за малките!“ остава главна задача на SBA. Той предполага опростяване на нормативната и административната среда, в която МСП извършват дейност, по-специално чрез съставянето на правила съгласно този принцип, включително принципа „за еднократност“ или чрез използване на инструменти като електронното управление и практики на единни звена за контакт. Въпреки че Комисията и държавите-членки полагат все повече усилия за прилагане на този принцип, съществуват още възможности неговата употреба може бъде направена по-систематична въз основа на програмата за разумно регулиране на ЕС¹⁷.

Комисията ще продължи да утвърждава прилагането на „МСП теста“ в своята процедура по оценка на въздействието, за да гарантира, че въздействията върху МСП се анализират задълбочено и се вземат предвид във всички съответни законодателни предложения и предложения в областта на политиките, с ясно посочване на количествените последици за МСП, когато е възможно и пропорционално. Когато извършва „преглед на въздействието върху конкурентоспособността“ на своите

¹⁷

Съобщение за разумното регулиране в ЕС, COM (2010)543.

предложения Комисията ще анализира способността на европейските предприятия, и по-специално на МСП, да се конкурират на пазара на ЕС и на пазарите в чужбина. В допълнение към това, различията между микропредприятията, малките и средните предприятия трябва да бъдат признати и взети предвид, когато се прилага „МСП теста“ и, когато е целесъобразно, трябва да бъдат планирани специфични мерки като намалени такси или опростени задължения за докладване. Когато изборът за прилагане на тези видове мерки е предоставен на държавите-членки, те трябва да се възползват от него. По подобен начин държавите-членки би трябвало да избягват т.нар. „gold plating“, т.е. при транспонирането на директивите в националното право да излизат извън рамките на изискванията на законодателството на ЕС. Комисията потвърждава своята готовност да помага на държавите-членки за изпълнението на тази задача.

За да се гарантира, че нормативната уредба е подходяща за целта и за да се установят кумулативните последици от законодателството, Комисията ще приложи „проверки за пригодност“ спрямо действащото законодателство, като оценките на отделните законодателни актове ще бъдат допълвани от по-всеобхватен подход. Това ще помогне да бъдат установени несъответствията и остарелите или неефективните мерки и ще намали допълнително тежестта върху МСП, включително върху тези, които извършват дейност в непромишлените сектори, например в областта на търговията или занаятите. Понастоящем такъв подход се разработва в областта на услугите, за да се провери общото функциониране на единния пазар за услуги, особено от гледна точка на МСП¹⁸.

Опростяването е основна цел. До октомври 2011 г. Комисията ще опрости изискванията за прозрачност и за докладване за по-малките регистрирани на регулираните пазари дружества. Освен това, като последващо действие по Зелената книга относно одитната политика, Комисията прави оценка на опростяването на изискванията за одит за по-малките дружества¹⁹.

По-тясното ангажиране на заинтересованите страни при разработването на политиката на ЕС за МСП е съществен елемент на SBA. Решението за удължаване на периода на започнатите от Комисията обществени консултации от осем на дванадесет седмици след 2012 г., би трябвало да даде повече време на заинтересованите страни да се консултират със своите членове и да консолидират своята позиция относно свързани с МСП инициативи. Изменените „панели за МСП“ на Enterprise Europe Network допълват обратната връзка, получена от установените на национално ниво и на ниво ЕС представителни организации на МСП.

Усилията за по-голяма готовност от страна на публичните администрации да откликват на нуждите на МСП трябва да бъдат увеличени, по-специално чрез по-усиленото използване на решенията на електронното управление. Планът за действие за електронно управление²⁰ установява широк набор от действия, които ще позволят на МСП да отделят по-малко време за административни процедури, включително чрез насърчаване на трансграничната електронна система за обществени поръчки. По същия начин, Комисията ще работи с държавите-членки, за да доразвие „единните звена за контакт“, имащи за цел значително да улеснят такива процедури, в лесни за употреба портали за електронно управление, които позволяват всички необходими

¹⁸ COM(2011) 20.

¹⁹ http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/2010/green_paper_audit_en.htm

²⁰ http://ec.europa.eu/information_society/activities/egovernment/action_plan_2011_2015/index_en.htm

административни изисквания да бъдат изпълнени по електронен път, включително трансгранично.

Комисията ще:

- гарантира, че експертните познания на МСП са изцяло на разположение, когато се оценява въздействието на нови предложения относно МСП, като взема предвид разликите в размера на предприятията, където това е от значение;
- насърчава в рамките на ЕС прилагането на принципа „за еднократност“, при който публичните органи и административните ведомства трябва да се въздържат да изискват една и съща информация, данни, документи или удостоверения, които вече са били на тяхно разположение в рамките на други процедури;
- опрости счетоводната рамка на ЕС чрез преглед на основните изисквания за годишни и консолидирани отчети (четвърта и седма директива) на дружества с ограничена отговорност.
- проучи възможността за намаляване на т.нар. „gold plating“ от държавите-членки в съответствие със съобщението за разумното регулиране;
- провежда „проверки за пригодност“, за да прецени дали нормативната уредба в дадена област на политиката е подходяща за целта, и, ако не е, да прецени какво следва да бъде подобрено;
- извърши „проверки на работата“ на единния пазар с цел да установи и, когато е целесъобразно, да отстрани трудности, отнасящи се до взаимодействието на едновременно приложими законодателни актове на ЕС в сектора на услугите.

Държавите-членки се приканват:

- систематично да оценяват въздействието на законодателството върху МСП, използвайки „МСП теста“, като вземат предвид различията в размера на предприятията, където това е от значение;
- да представят в определен момент всяка година предварителното планиране на свързаното с икономическия сектор законодателство, което ще влезе в сила през следващия бюджетен период;
- да прилагат принципа „Мисли първо за малките!“ не само по отношение на законодателството, но и по отношение на административните процедури, засягащи МСП (например чрез въвеждането само на едно звено за контакт и ограничени изисквания за докладване).

3.2. Икономическата ситуация изисква специално внимание по отношение на финансовите нужди на МСП

Чрез SBA се приканват ЕС и държавите-членки да улеснят достъпа на МСП до финансиране, включително чрез подпомагане на навременните плащания в търговските трансакции. Поради икономическата криза при много МСП се наблюдава влошаване на

финансовото положение и на кредитния им рейтинг, въпреки жизнеспособния бизнес модел, на който се основават, и солидната база от клиенти. В същото време, последните проучвания на Европейската централна банка (ЕЦБ) относно предоставянето на заеми показваха, че редица европейски банки са въвели по-строги стандарти за отпускане на кредити за дружества²¹. Необходими са нови инициативи за подобряване на достъпа на МСП до финансиране, включително чрез капиталовите пазари и чрез насърчаване на инвестициите посредством фискалните политики. Високата задлъжнялост направи много МСП уязвими спрямо трудните условия на финансовия пазар. Поради това държавите-членки трябва да осигурят стимули за инвестиране на приходите в собствен капитал, като имат предвид, че нуждите на предприемачески ориентирани дружества, които отбелязват растеж, и на утвърдените класически европейски МСП са различни. Публичните схеми за финансиране на МСП трябва да бъдат насърчавани както на национално, така и на европейско равнище, за да бъдат преодолените установените пазарни неуспехи, и да бъдат оптимизирани с оглед на подобряването на достъпността. Особено внимание трябва да се отдели на проблема с финансирането през фазата на първоначален растеж на дружествата.

Необходимо е новите нормативни разпоредби за финансовите институции, въведени на равнището на ЕС или от държавите-членки, да бъдат прецизирани по подходящ начин и да бъдат придружени от оценки на въздействието („МСП тест“). При предлагането на по-високи капиталови изисквания за банките през 2011 г. Комисията ще отдели особено внимание на въздействието върху предоставянето на заеми на МСП.

Подобрените и по-ефективни схеми за обезпечаване на заеми са от съществено значение за МСП, които не всеки път разполагат с обезпечения. Това се отнася по-специално за тези, които заемат малки суми, тъй като по-добрите възможности за предоставяне на микрокредит могат да увеличат предприемачеството на национално и регионално ниво. За тази цел Комисията въведе в действие механизма за микрофинансиране „Прогрес“²² и полага усилия за окуражаването на обмена на добри практики в областта на микрофинансирането, за насърчаването на обучението и предлагането на помощ за институциите за микрофинансиране, по-специално в рамките на JASMINE²³, както и за подпомагането при съставянето на кодекс за добро поведение²⁴. Важно е всички банки, независимо от техния размер, да имат достъп до всички финансови инструменти на ЕС. В допълнение към това, банките могат да бъдат насърчавани да разработват специфични критерии за кредитоспособност на МСП, като вземат предвид например качествени критерии.

Поради пазарните несъвършенства при рисковия капитал е необходимо предлагането му да бъде увеличено и има налице висококачествени дружества с потенциал за растеж, в които да се инвестира. За да се подобри способността на предприемачите да успокоят загрижеността на инвеститорите и за да имат готовност за инвестиции, съществуващите добри практики в Европа в областта на обучението трябва да бъдат по-широко разпространени. В допълнение към това е необходимо да бъдат установени качествени критерии на европейско равнище за програми за добра инвестиционна готовност, за да се помогне на предприемачите да изберат правилната програма.

²¹ <http://www.ecb.int/stats/money/surveys/lend/html/index.en.html>

²² <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=836>

²³ Съвместни действия за подпомагане на институциите за микрофинансиране в Европа.

²⁴ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=836> и http://ec.europa.eu/enterprise/policies/finance/borrowing/microcredit/index_en.htm

Съществува също така необходимост инвеститорите да осъзнаят в по-голяма степен възможностите, предлагани от перспективите за развитие на МСП, които са регистрирани на регулираните пазари, да се създадат условия за ефективна мрежа от фондови борси или специални регулирани пазари, в центъра на които са МСП, както и да се приспособят в по-голяма степен към МСП задълженията за регистриране на регулираните пазари и за публичност.

Комисията ще приеме план за действие за подобряване на достъпа на МСП до финансиране, включително достъпа до рисков капитал, до капиталовите пазари, и ще се опита да подобри съгласуването на предлагането и търсенето на рисков капитал в рамките на Enterprise Europe Network.

Финансово подпомагане от ЕС

Комисията счита, че финансовите инструменти трябва да играят все по-голяма роля за улесняването на достъпа на МСП до финансиране и, в същото време, за осигуряване на значително въздействие от наличния за кредитиране капитал. Като част от своето общо предложение относно Многогодишната финансова рамка за периода след 2013 г. Комисията ще предложи оптимизиране и разширяване на съществуващия набор от иновативни финансови инструменти, който включва механизма за обезпечения по отношение на МСП и инструмента за финансиране с поделение на риска (ИФПР)²⁵ с цел да се помогне на МСП да инвестират и да отбелязват растеж. Комисията ще положи специални усилия, за да гарантира, че бъдещите финансови инструменти на ЕС ще играят ключова роля, осигурявайки надлежното отстраняване на пазарните несъвършенства, които засягат МСП.

В допълнение към това, несъвършенствата в нормативната уредба също ще бъдат преодолени чрез превръщането в реалност на ефективен единния европейски пазар за рисков капитал, като бъдат разгледани всички елементи, които възпрепятстват безпроблемното функциониране на фондовия пазар за рисков капитал и пречат на растежа, и като се гарантира подходяща защита на инвеститорите на дребно, където е уместно.

Призивът на Европейския съвет през февруари 2011 г. за опростяване на инструментите на ЕС за подпомагане на научните изследвания и иновациите има за цел да улесни използването на тези инструменти от иновативни дружества, по-специално чрез постигане на нов баланс между доверието и контрола. Европейският съвет призовава за оценка на най-добрия начин за посрещане на нуждите на бързоразвиващите се иновативни дружества чрез основан на пазара подход. Във връзка с това Комисията също беше поканена да проучи доколко може да се реализира схема за иновационни научни изследвания в малките предприятия. Процедурите по възлагане на обществени поръчки трябва да са по-добре ориентирани към създаване на по-голямо търсене на иновативни стоки и услуги, и е необходимо по-добро остойностяване на правата върху интелектуалната собственост, както е посочено във водещата инициатива „Съюз за иновации“.

Комисията ще засили своите действия за улесняване на достъпа на МСП до програмите на ЕС за финансиране. Тя ще продължи да провежда последващи действия по

²⁵ Инструмента за финансиране с поделение на риска,
<http://www.eib.org/products/loans/special/rsff/index.htm?lang=en>

ефективното разпределение на бюджета по линия на политиката за сближаване за подпомагане на предприятията, по-специално частта, директно предназначена за МСП²⁶. Тя ще продължи също да отправя адресирани до МСП покани за участие по настоящата рамковата програма за научни изследвания и да осигурява по-добро подпомагане на ползвателите. Комисията също обмисля да предложи Обща стратегическа рамка, която да обхваща всички настоящи програми и инициативи за научни изследвания и иновации, и от която могат да се възползват специално МСП, посредством предлагането на по-леки административни и финансови правила, набор от оптимизирани инструменти за МСП, обхващащ всяко звено от иновационната верига по и единно звено за консултации и подпомагане.

Текущото опростяване на Финансовия регламент²⁷ трябва също да окаже положително въздействие върху достъпа и участието на МСП във финансирането от Съюза.

Комисията ще:

- има за цел, в рамките на оптимизиран и разширен набор от финансови инструменти, да подпомогне по-голям брой МСП, които са получатели на помощ, чрез засилена схема за обезпечаване на заеми, която ще подпомага инвестициите, растежа, иновациите и научните изследвания;
- направи програмите на ЕС за финансиране по-достъпни за МСП чрез допълнително опростяване на процедурите;
- приеме през 2011 г. план за действие за подобряване на достъпа на МСП до финансиране, включително достъп до пазарите на рисков капитал, също както и целенасочени мерки, имащи за цел инвеститорите да бъдат по-осведомени за възможностите, предлагани от МСП.
- обмисли приемането на нов законодателен режим, за да гарантира, че до 2012 г. рисковите капиталови фондове, създадени във всяка държава-членка, могат да функционират и инвестират свободно в ЕС;
- проучи възможности за създаване на инструмент за остойностяване на правата върху интелектуална собственост на европейско равнище, както беше поискано от Европейския съвет, в частност с цел да улесни достъпа на МСП до пазара на знания.

Държавите-членки се приканват:

- да улеснят достъпа на МСП до структурните фондове, като позволят на МСП да представят всички данни, необходими за подпомагане по линия на структурните фондове, само веднъж;
- да разработят решения от типа „кредитен омбудсман“ с цел допълнително да

²⁶ Общо планираните разпределени средства за подпомагане на предприятията по линия на политиката за сближаване през настоящия програмен период 2007—2013 г. са около 55 милиарда евро, от които 27 милиарда евро са пряко предназначени само за МСП, а 28 милиарда евро не са свързани с размера на предприятието.

²⁷ Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно финансовите правила, приложими за годишния бюджет на Съюза COM(2010)815.

улеснят диалога между МСП и кредитните институции;

- да гарантират, че несъответствията в данъчното облагане не водят до двойно данъчно облагане, което би възпрепятствало трансграничните инвестиции на рисков капитал;
- да създадат единни звена за контакт, пред които МСП могат да кандидатстват за безвъзмездни средства, предоставяни на европейско, национално и местно равнище.

3.3. Осигуряване на широк подход за увеличаване на пазарния достъп за МСП

В SBA Комисията и държавите-членки се приканват да подкрепят и да насърчават МСП да се възползват от единния пазар, включително от единния цифров пазар и от растежа на пазарите извън ЕС, когато са изправени пред предизвикателството на устойчивата икономика. В допълнение към това, в стратегията „Европа 2020“ се установяват няколко действия за подобряване на конкурентоспособността на ЕС спрямо неговите основни търговски партньори, по-специално чрез създаване на индустриална политика за ерата на глобализацията и обновена търговска стратегия²⁸, както и с цел да се насърчи „Европа за ефективно използване на ресурсите“. Най-накрая, в съобщението „За Акт за единния пазар“²⁹ се поставят амбициозни цели за подобряване на единния пазар и се представя всеобхватен пакет от мерки.

3.3.1. Извличане на максимални ползи за МСП от единния пазар

Въпреки значителния напредък при подпомагането на МСП да се възползват от единния пазар, те продължават да са предпазливи при участието си в трансгранични дейности поради различни причини. Извършването на трансгранични плащания често се възприема като скъпо и обременително, това се отнася и за наличните инструменти за разрешаване на възможни конфликти с клиентите, по-специално в електронната търговия. Улесняването на събирането на трансграничните вземания е от ключово значение за един добре функциониращ единен пазар. Като се има предвид, че повече от 60 % от трансграничните вземания остават несъбрани, Комисията ще предложи мерки за улеснение на събирането на трансгранични вземания³⁰.

Също така е необходимо допълнително да се улесни достъпът на МСП до процедурите по възлагане на обществени поръчки, които представляват 17 % от БВП на ЕС, по-специално чрез допълнително опростяване³¹. Достъпът на МСП до стандартите и представяването на техните интереси в процеса на стандартизация се подобряват, макар и бавно. Процесът може да бъде допълнително подобрен, за да се гарантира, наред с другото, балансирано участие на заинтересованите страни в процеса на стандартизация. Различията в дружественото право, договорното право и данъчните системи могат да създадат трудности и породят разходи, които да обезкуражат предприемачите да разширяват своята дейност и в други държави-членки. Поради това

²⁸ Съобщение „Търговия, растеж и световни дела“, COM(2010)612, 9.11.2010 г.
²⁹ http://ec.europa.eu/internal_market/smact/index_en.htm.

³⁰ SEC(2005)433, приложение към COM(2010)135 окончателен.

³¹ Вж. Зелена книга относно модернизирането на политиката на обществените поръчки в ЕС: http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/modernising_rules/consultations/index_en.htm

Комисията ще предложи единен набор от правила за изчисляване на корпоративната данъчна основа в ЕС, така че за МСП да бъде по-лесно да разширяват своите дейности в единния пазар. Ще бъдат изготвени инициативи относно функционирането на ДДС с цел да се ограничи административната тежест върху предприятията и да се насърчи трансграничната дейност. Освен това МСП често са изправени пред нелоялни договорни условия и практики, наложени от различни участници във веригата за доставки.

Комисията предприема действия, за да гарантира, че са налице оптимални условия за МСП за участие в трансгранична търговия, включително чрез интернет. Единната зона за плащания в евро (ЕЗПЕ) ще позволи на МСП да се възползват от опростени условия за плащане с намалени разходи и без да е необходимо да се използва повече от една банкова сметка в рамките на единния пазар³². ЕЗПЕ също осигурява платформа за развитието на общоевропейско електронно фактуриране и масовото му възприемане от МСП. В своята Програма в областта на цифровите технологии Комисията също постави ударение върху потенциала на стопанската дейност онлайн, със специфична цел 33 % от МСП да извършват покупко-продажби онлайн до 2015 г. Наред с това, с цел да се насърчават евтини, лесни и бързи способи за защита и по този начин да се предложи ефективна алтернатива на по-скъпите и продължителни съдебни производства, Комисията понастоящем подготвя законодателно предложение за насърчаване на схемите за алтернативно разрешаване на спорове (ADR) в ЕС, включително възможното разработване на онлайн система за разрешаване на спорове в ЕС за транзакциите при електронната търговия, която да обхваща както продажби между предприятия, така и продажби от предприятия на клиенти.

Комисията ще проведе задълбочен анализ на нелоялните търговски практики и договорни клаузи в отношенията между предприятията в единния пазар и, ако е необходимо, ще представи законодателно предложение с цел да защити предприятията срещу нелоялни договорни условия. В допълнение към това Комисията ще представи съобщение относно директивата за заблуждаващата и сравнителната реклама³³, в което ще разгледа проблемите, пред които МСП често са изправени, като например измамни справочни сайтове. Комисията също ще се стреми да гарантира, че икономически зависимите МСП ще са защитени срещу нелоялни търговски практики и ще имат възможност да потърсят ефективна защита срещу такива практики, когато те се прилагат във веригите за доставка.

Правото и политиките на ЕС признават значението на това да се гарантира адекватна потребителска информация относно производствения процес, включително относно производителя и произхода на стоките, продавани на единния пазар³⁴. Специално внимание се отделя на спазването на стандартите, които регламентират здравето и безопасността на работниците, като гарантират хигиената и безопасността на стоките, както и на правилата за опазване на околната среда. Докато законодателните инициативи, имащи за цел подобряването на нормативната уредба, се обсъждат в

³² http://ec.europa.eu/internal_market/payments/sepa/

³³ Директива 2006/114/ЕС

³⁴ Информацията относно произхода или мястото на произход на стоките попада в обхвата на две законодателни инициативи, които в момента се обсъждат: предложението за регламент относно предоставяне на информация за храните на потребителите и „Пакетът за качеството“, COM(2010)738.

Парламента и Съвета с подкрепата на Комисията³⁵, МСП трябва да бъдат по-добре информирани за това как да използват съществуващите правни инструменти на ЕС за защита на своите легитимни интереси срещу нелоялните търговски практики и подвеждаща информация.

МСП редовно претърпяват вреди от антиконкурентните практики, каквито са картелите или злоупотребата с доминираща позиция на пазара. За да се даде възможност на МСП да могат ефективно да упражняват своето право на обезщетение в пълен размер за такива вреди, Комисията започна обществена консултация относно съгласуван европейски подход към колективното обезщетение.

Най-накрая, значително количество свързана с единния пазар информация и съвети за предприятията се предоставят чрез информационните служби на ЕС (като Enterprise Europe Network, Европейския портал за малкия бизнес, SOLVIT, бизнес портала „Вашата Европа“) и националните уебсайтове. Това позволява на МСП да получат достъп до информацията на своя език. В същото време държавите-членки трябва да популяризират информационните служби на Комисията и да осигурят по-добра координация между информационните инструменти на Комисията и тези на национално равнище.

Комисията ще:

- проведе задълбочен анализ на нелоялните търговски практики в Европейския съюз и , ако е необходимо, ще представи законодателно предложение;
- представи данъчни инициативи, като например законодателно предложение за обща консолидирана корпоративна данъчна основа (СССТВ) и за нова стратегия за ДДС, имащи за цел по-специално да намалят данъчните пречки и административната тежест за МСП в единния пазар;
- предприеме изменения в европейската система за стандартизация през 2011 г.;
- подготви указания, разясняващи правилата за етикетиране на произхода, и информира МСП относно средствата, които са на тяхно разположение за защита на техните легитимни интереси;
- предложи инструмент на европейското договорно право, който да отговаря на нуждите на МСП, които желаят да навлязат на нови пазари.
- установи единна процедура за улесняване на трансграничното събиране на вземания, с която се дава възможност на даден кредитор да запази паричните средства, държани в банкова сметка на неговия длъжник в друга държава-членка.

Държавите-членки се приканват:

³⁵ Предложение за регламент на Съвета относно обозначаването на държавата на произход за определени продукти, внос от трети страни (COM (2005) 661) и Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно наименованията на текстилните влакна и свързаното с тях етикетиране на текстилните продукти (COM (2009) 31).

- да приложат в пълна степен „Европейския кодекс за най-добри практики, улесняващ достъпа на МСП до процедури по възлагане на обществени поръчки“;
- да насърчават публикуването онлайн на леснодостъпни и безплатни извлечения от европейските стандарти, с ясно посочване на промените, направени при преразглеждането на стандартите.

Комисията възнамерява и държавите-членки се приканват да:

- се стремят заедно да увеличат електронната оперативна съвместимост в единния пазар, по-специално като до 2012 г. приемат предложеното в Акта за единния пазар решение за гарантиране на взаимното признаване на електронна идентификация и електронно удостоверяване на автентичност в ЕС, както и изменението на директивата за електронните подписи през 2011 г.

3.3.2. Подпомагане на МСП в условията на глобализираните пазари

Глобализираните пазари предлагат на МСП нови възможности за икономическа дейност в ЕС. Съгласно наскоро проведено проучване³⁶ те са по-активни в международен мащаб, отколкото МСП в САЩ и Япония. 25 % от МСП в ЕС осъществяват или са осъществявали износ в даден момент през последните три години, от които 13 % са изнасяли извън единния пазар на ЕС. В същото време проучването посочва, че съществува огромен неизползван пазарен потенциал, по-специално държавите от групата BRIC³⁷, за които се прогнозира, че ще произвеждат около 60 % от световния БВП до 2030 г. Понастоящем тези пазари са обслужвани само от 7 до 10 % от МСП в ЕС, които извършват износ.

За да са в състояние да навлязат успешно на пазарите на трети страни, МСП трябва да притежават подходящите умения, да са подкрепени от подходяща рамка на политиката, която им дава възможност да придобият конкурентно предимство, и да имат равни условия, когато става дума за преодоляване на пречки, като нормативната уредба на други страни и нетарифни пречки³⁸. Комисията обмисля редица възможности, включително помощ за достъп до пазара и насоки относно нормативни въпроси, стандартизация и оценка на съответствието. При това се вземат предвид услугите, предоставяни от съществуващи бизнес организации, от Enterprise Europe Network, както и от Европейския център за бизнес и технологии в Индия и центъра за МСП на ЕС в Китай. Успоредно с това, МСП се възползват от действия, предприети в контекста на стратегията за достъп до пазара, каквато е базата данни за достъп до пазара или работата на повече от 30 екипа за достъп до пазара на ключовите пазари за износ, които

³⁶ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/market-access/internationalisation/index_en.htm

³⁷ Бразилия, Русия, Индия и Китай.

³⁸ В проучване по поръчка на Комисията се посочват специфични проблеми, пред които са изправени различни видове МСП, когато са ангажирани в разследванията в областта на търговската защита, включително липсата на прозрачност и трудности в достъпа до информация и се предлагат възможни решения. В момента държавите-членки обсъждат констатациите на това проучване с цел да вземат решение относно последващи действия. Вж. уебсайта на ГД „Търговия“ за допълнителна информация: <http://ec.europa.eu/trade/tackling-unfair-trade/tradedefence/information-for-business/sme/>

обединяват местните експертни познания на представителите на делегациите на ЕС, посолствата на държавите-членки и предприятията в ЕС с цел да се подобри достъпът до тези пазари на европейските предприятия³⁹.

Комисията има силно желание да насърчи нови форми на сътрудничество между предприятията, включително между предприятия, разположени в различни региони или страни. Това представлява нов модел на сътрудничество чрез клъстери и бизнес мрежи, който дава възможност на предприятията да обединят своите усилия и ще стимулира съгласуван и координиран подход за постигане на общата цел, без да губят своята независимост. Комисията ще проведе проучване относно това как този вид сътрудничество да бъде подкрепено на европейско равнище по най-добър начин.

В допълнение към това, в началото на 2011 г. Комисията ще стартира нови действия в подкрепа на клъстерите на световно равнище, за насърчаване на международните клъстерни дейности, за постигане на високи постижения в управлението на клъстерите и разширението на Европейската обсерватория за клъстерите.

Като част от програмата на ЕС в международен план, Комисията ще насърчава области от особен интерес за МСП в своето двустранно и многостранно сътрудничество с трети страни, например улесненията за търговията, както и интеграцията на принципите на SBA в съответните споразумения и свързани механизми за мониторинг и координация. Освен това тя ще продължи усилията за премахване на нетарифните пречки и ограничения на достъпа до суровини чрез използване на наличните инструменти на търговската политика. Това също ще допринесе за допълнителното отваряне на сектори, които все още са в голяма степен недостъпни за МСП, като сектора на услугите и пазарите на обществените поръчки, и ще помогне за налагането на ПИС.

Комисията ще:

- представи през 2011 г. нова стратегия за подкрепата на МСП от ЕС на пазарите извън Европейския съюз и стратегия за конкурентоспособни групи от предприятия и мрежи в световен мащаб⁴⁰ със специфичен фокус върху анализ на ролята, която те играят в подобряване на конкурентоспособността на МСП;
- се заеме да разреши проблемите на МСП по отношение на използването на инструментите на ЕС за защита на търговията (TDI) чрез увеличаване на информацията за тях и подпомагане на тяхното използване;
- положи систематични усилия за премахване на нетарифните пречки в споразуменията за свободна търговия и улесни достъпа на МСП до пазарите на трети страни и помогне за налагането на ПИС, в съответствие с подновената търговска политика.

Държавите-членки се приканват:

- да осигурят подкрепа за изграждането на мрежи от МСП, в съответствие с

³⁹

<http://ec.europa.eu/trade/creating-opportunities/trade-topics/market-access/export-from-eu/>

⁴⁰

Съобщение на Комисията „Интегрирана индустриална политика за ерата на глобализацията: Извеждане на преден план на конкурентоспособността и устойчивото развитие“, (COM(2010) 614).

правилата за държавните помощи и конкуренцията на Общността;

- да насърчават МСП да наемат или купуват експертни познания с цел да помогнат на предприятията да растат, да извършват дейност в областта на иновациите и да излизат на международния пазар.

3.3.3. Да се помогне на МСП да допринесат за икономика с ефективно използване на ресурсите

Комисията предприе мерки да повиши осведомеността на МСП по въпроси на опазването на околната среда и енергийните разходи и предостави подкрепа с цел да им помогне в прилагането на законодателството, оценката на техните екологични и енергийни резултати и повишаване на техните умения и квалификации. Въпреки че тези действия трябва да бъдат засилени, стратегията „Европа 2010“ измести фокуса към подпомагане на МСП с цел те да станат участници от ключово значение в прехода към икономика с ефективно използване на ресурсите. Въпреки че МСП имат някои пазарни стимули да оптимизират използването на ресурсите, в много случаи пазарните сигнали не могат лесно да се разпознаят или интерпретират и МСП са изправени пред предизвикателствата на ограничената информация, време, човешки и финансови ресурси. За да преодолеят това, те се нуждаят от съответното финансиране, включително чрез програми за регионално подпомагане на предприятията, навременна информация и конкретна подкрепа, осигурена от организациите за подпомагане на предприятията, каквито са търговските камари и службите за консултации. Този преход може да бъде насърчен посредством разработването на инициативи, чрез които да се окуражават енергийните и ресурсни одити.

Основаните на пазара инструменти могат също така да бъдат използвани за насърчаването на поведение, водещо до ефективно използване на ресурсите, като по този начин те благоприятстват създаването на работни места и икономическия растеж.

Комисията ще създаде специфична рамка, която да позволи на МСП да се справят с предизвикателството на икономика с ефективно използване на ресурсите и да се възползват от създадения потенциал. По-специално Комисията ще:

- изпълнява новия план за енергийна ефективност и ще работи по плана за действие в областта на екологичните иновации, при който се обръща специално внимание на МСП относно насърчаване изграждането на контакти помежду им, нисковъглеродните технологии и иновациите с ефективно използване на ресурсите;
- доразвива специфичната дейност на експертите по околната среда и енергийните експерти в Enterprise Europe Network, като специфичният трансфер на знания относно съвременните методологии и най-добрите практики ще бъде прехвърлен от региони, които са с по-богат опит, към региони, които изостават;
- подкрепя МСП чрез Enterprise Europe Network при пускането на пазара на продукти и услуги, получени в резултат на прилагането на най-добрите практики, в частност чрез нисковъглеродните технологии;
- използва „панелите за МСП“ и базата данни „Обратна връзка с МСП“ на Enterprise Europe Network за подобряване на качеството на законодателството в областта на околната среда, включително за неговото прилагане.

Държавите-членки се приканват:

- да използват по-добре възможностите на държавната помощ за подкрепа на инвестициите в областта на екологията и енергията;
- да подпомогнат МСП да придобият необходимите технически и управленски умения, за да приспособят своята дейност към нисковъглеродна, с ефективно използване на ресурсите икономика, *inter alia* чрез Европейския социален фонд;
- да осигурят регулаторни стимули за МСП, които са регистрирани по Схемата за екологично управление и одит (EMAS) и по ISO 14.000, и да предприемат мерки за окуражаване на микропредприятията и малките предприятия да се възползват от опростените схеми от типа EMAS, каквато е например „EMAS-EASY“.

3.4. Насърчаване на предприемачеството, създаването на работни места и приобщаващ растеж

МСП са водещите създатели на работни места в ЕС, но поради икономическата криза около 3,25 милиона работни места в МСП бяха загубени.

В сегашната ситуация държавите-членки трябва допълнително да опростят административните изисквания и производствата за прекратяване на нежизнеспособни предприятия. В допълнение към това, около една трета от случаите с такива предприятия настъпват в контекста на прехвърляне на предприятие. Поради това е от съществено значение да се подобрят рамковите условия за прехвърляне на предприятия, тъй като през следващите десет години предстои да бъдат прехвърлени годишно до 500 000 предприятия, осигуряващи 2 милиона работни места⁴¹. През 2011 г. Комисията ще представи набор от препоръки за политики, основани на проучване, измерващо честотата на несъстоятелността сред предприятията и проблема за втория шанс.

Като част от водещата инициатива „Програмата за нови умения и работни места“⁴² Комисията ще оцени бъдещите нужди от умения в микропредприятията и предприятията от занаятчийски тип. В допълнение към това с инициативата „Младежта в движение“⁴³ се поставя ударение върху обучението с цел да се гарантира, че образователните системи наистина осигуряват необходимите умения за учредяване и управление на МСП.

Твърде малко на брой иновативни МСП в ЕС прерастат в големи, успешни в световен мащаб предприятия. Оставащите пречки пред предприемачите за „достигането на идеите до пазара“ трябва да бъдат отстранени като се използват широк набор от мерки на политиката, основани на една широка концепция за иновации на продуктите и услугите, която включва всяка промяна, която ускорява и подобрява начина, по който предприятията замислят, разработват, произвеждат и продават нови продукти и услуги, както е установено в съобщението за „Съюз за иновации“⁴⁴. Комисията ще проучи доколко е осъществим мониторингът на резултатите в областта на иновациите на микропредприятията и ще предложи интегрирана рамка за развитие и насърчаване на

⁴¹ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/documents/transfers/index_en.htm

⁴² COM(2010) 682 окончателен.

⁴³ COM(2010) 477 окончателен.

⁴⁴ http://ec.europa.eu/research/innovation-union/index_en.cfm

електронни умения за иновации и конкурентоспособност, като специално внимание се отдели на малките предприятия, новосъздадените предприятия и т.нар. „газели“ (бързо растящи предприятия на не повече от пет години).

Съществуват също така МСП, които следват бизнес модели, различни от тези на традиционните капиталови дружества. Тази категория, известна като „социална икономика“, включва сдружения с нестопанска цел, фондации, кооперации, взаимоспомагателни предприятия и сходни правни форми. С цел да се отговори на специфичните нужди на тези предприятия, в Акта за единния пазар Комисията оповести редица действия, които ще осигурят равни условия на дейност. Посредством тези действия ще бъдат разрешени въпросите, свързани с кооперациите, фондациите и взаимоспомагателните дружества, от една страна, и предприятията, преследващи социални цели, от друга.

Комисията ще:

- създаде предназначени за жени предприемачи програми за наставничество в поне 10 държави от ЕС с цел да осигури съвети и подкрепа за учредяването, функционирането и растежа на техните предприятия;
- набележи най-добрите практики за подпомагане на прехвърлянето на предприятия и ще започне кампании за насърчаване на тези практики;
- приеме до края на 2011 г. инициатива за социално предприемачество, като основното внимание е насочено към предприятията, които преследват социални цели.

Държавите-членки се приканват:

- да приложат препоръката, изложена в плана за действие на SBA за намаляване времето за учредяване на нови предприятия до 3 работни дни, а разходите — до 100 EUR до 2012 г.; да намалят времето, необходимо за получаване на лицензии и разрешения (включително свързани с околната среда разрешителни) за започване и извършване на специфична дейност на дадено предприятие до един месец до края на 2013 г.;
- да приложат препоръката, изложена в плана за действие на SBA, за насърчаване на предоставянето на втори шанс на предприемачи чрез ограничаване на времето за освобождаване и за уреждане на задълженията за честни предприемачи след обявяване в несъстоятелност до най-много три години до 2013 г.;
- да разработят лесни за употреба и ползващи се с широка подкрепа пазари и бази данни за предприятия, които подлежат на прехвърляне, и да осигурят обучение и подкрепа за увеличаване на броя на успешно прехвърлените предприятия, включително комуникационни кампании за увеличаване на осведомеността относно необходимостта за ранна подготовка на прехвърлянето на предприятия.

4. ПОДОБРЯВАНЕ НА УПРАВЛЕНИЕТО НА SBA С ЦЕЛ ПОЛУЧАВАНЕ НА ОСЕЗАЕМИ РЕЗУЛТАТИ

Силното управление е ключът към успешното прилагане на SBA.

За да направи оценка на напредъка, Комисията ще събере информация относно действията на държавите-членки и ще публикува годишни доклади за конкурентоспособността на държавите-членки на ЕС на основание член 173 от Договора от Лисабон. Мониторингът на политиките относно конкурентоспособността на държавите-членки ще осигури основата за партньорски проверки и обмен на най-добри практики. Комисията ще докладва на Съвета за напредъка в прилагането на SBA.

Участието на заинтересованите страни ще бъде засилено и МСП, които са заинтересовани страни, се приканват да участват активно в прилагането на SBA, включително чрез осигуряване на редовна информация относно изпълнението на действията по SBA.

Комисията ще:

- създаде консултативен комитет по SBA, съставен от представители на правителствата и бизнес организациите с цел да допринесе за оценката и докладването относно прилагането на SBA, за да засили усилията за широко разпространение на информацията относно действията по политиката спрямо МСП, както и за да насърчи обмена на добри практики. В този контекст тя ще продължи да развива прегледа на постиженията на МСП, който е съсредоточен по-специално върху мерките в плана за действие на SBA с цел да извърши мониторинг и да направи оценка на постиженията на държавите-членки при прилагането на SBA въз основа на широк набор от показатели за успех.
- предложи иниципирането на годишно събрание на МСП, тясно свързано с конференцията за добрите практики на SBA с цел да се мобилизират всички засегнати заинтересовани страни в прилагането на SBA и да се засили диалогът между тях.

Държавите-членки, и, ако е целесъобразно, регионалните и местните органи се приканват да:

- създадат, в координация с представителите на бизнес организациите, национални и местни планове за прилагане на SBA, подкрепени от силни механизми за мониторинг, както и от орган, който да отговаря за координацията на въпросите, свързани с МСП в различните администрации („представител на МСП“), и който разполага със съответните човешки ресурси и заема висока позиция в самата администрация.

5. ПРЕДСТОЯЩИ СЪПКИ

За да осигури цялостното прилагане на SBA и да отговори на актуалните предизвикателства, пред които са изправени МСП, Комисията е решена да продължи да отдава приоритет на МСП и да взема предвид техните специфични характеристики в своите предложения и програми. Подобряването на осведомеността и на видимостта на действията с разработващите политиките лица на национално и регионално равнище и с другите заинтересовани страни ще бъде от централно значение, за да се гарантира, че SBA се прилага в тясна връзка с предприемачите. На представителя на МСП ще бъде възложена задачата да наблюдава напредъка на държавите-членки в прилагането на SBA и редовно ще осведомява събранието на МСП. Държавите-членки се приканват да прилагат в пълна степен актуализирания SBA. Тази покана важи в същата степен за страните-кандидатки и за потенциалните страни-кандидатки.

ПРИЛОЖЕНИЕ

Преглед на SBA

Примери за някои добри практики при прилагането на 10-те принципа на SBA

Следва да се има предвид, че настоящото приложение не представлява всеобхватна оценка на политиките на държавите-членки и трябва да се разглежда **като допълнение** към наличните европейски и национални публикации относно политиките спрямо МСП.

Принцип Насърчаване на предприемачеството	№ 1: на	Много държави-членки са въвели <u>програми за предприемачество</u> за насърчаване на предприемаческо отношение и умения у младите хора и за повишаване на тяхната осведоменост относно възможността да учредят предприятие, като включват предприемачеството в <u>учебните планове в училищата и университетите</u>, или посредством създаването на допълнителни проекти⁴⁵. В някои държави образованието по предприемачество е предмет на съгласувана национална стратегия (Дания, Нидерландия, Обединеното кралство и Швеция), докато други държави възприемат подобен подход (Австрия, Португалия). В Латвия стотици студенти могат да предават бизнес планове всяка година в рамките на конкурс. В Нидерландия беше създадена програма за млади предприемачи, които да извършват обмен на контакти в САЩ. Някои държави участват в национални и европейски програми, които насърчават <u>предприемачеството сред жените</u> (Гърция, Германия, Дания, Исландия⁴⁶, Ирландия, Италия, Кипър, Норвегия⁴⁷, Полша, Словакия, Финландия, Франция и Швеция). Няколко държави-членки използват за тези програми значителни суми, предоставени по линия на структурните фондове. <u>Други примери за добри практики⁴⁸</u> Австрия: „Обмен и приемственост“ (стартиран през 2008 г.) улеснява прехвърлянето на предприятия. Предоставят се услуги за подпомагане и електронна платформа за свързването на предприемачи, възнамеряващи да прехвърлят
--	--------------------------	---

⁴⁵ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/industrial-competitiveness/industrial-policy/files/member_states_competitiveness_performance_and_policies_en.pdf

⁴⁶ Исландия и Норвегия са сред държавите, които не са членки на ЕС, които прилагат SBA и се възползват от програмата за конкурентоспособност и иновации.

⁴⁷ Вж. бележка под линия 2.

⁴⁸ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm
(Вж. таблиците с данни за страните за 2009 г. на SBA, раздел 5 за добрите практики.

	предприятие и предприемачи, които търсят да придобият предприятие. Франция: Статутът „самостоятелен предприемач“ (2009 г.) позволява на всеки гражданин (безработен, работещ, държавен служител или пенсионер) лесно да учреди предприятие и да се възползва от освобождаване от редица данъчни задължения през първите три години. В периода между януари 2009 и юни 2010 г. са възникнали повече от 500 000 „самостоятелни предприемачи.“ Румъния: Програмата „Старт“ има за цел да развие предприемачески умения сред младите хора (на възраст 18—35 години) и подпомагане на новосъздадените предприятия. (Бюджет: 21,2 милиона евро през 2009 г., включително 19 милиона евро за безвъзмездни средства и 2,1 милиона за финансиране на изпълнителната агенция). Швеция: Националната програма за насърчаване на предприемачеството сред жените (2007—2010 г.) предвижда услуги за подпомагане и наставничество на новосъздадени предприятия, ръководени от жени. Беше създадена национална мрежа от жени посланици и през 2009 г. тя вдъхнови създаването на Европейската мрежа на посланици за женско предприемачество.
--	--

Принцип № 2: Втори шанс	Само пет държави-членки (Белгия, Ирландия, Испания, Обединеното кралство и Финландия) спазват препоръката⁴⁹ за приключване в срок до една година на всички нормативно уредени производства за прекратяване на предприятия в случаи на несъстоятелност, която няма характер на измама. <u>Други примери за добри практики</u>⁵⁰ Белгия: Законът за продължаването на предприятията (2009 г.), чрез който се осигурява мораториум за предприятия, които са изправени пред финансови затруднения с цел да се предотврати настъпването на неплатежоспособност и предпазен конкордат. Естония: Със закона за преобразуване, приет през 2008 г., бе създадена алтернатива на производствата по обявяване в несъстоятелност, която дава възможност на предприятията да оцелеят в случай на временни проблеми с
--------------------------------	---

⁴⁹

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/docs/sba/sba_action_plan_en.pdf

⁵⁰

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm
(Вж. таблиците с данни за страните за 2009 г. на SBA, раздел 5 за добрите практики.

	платежоспособността. Латвия: През 2010 г. влезе в сила нов закон за неплатежоспособността, който опрости и ускори производствата по обявяване в несъстоятелност, като гарантира стабилизирането на финансовия сектор и намаляването на нивото на задлъжнялост в частния сектор.
--	--

Принцип № 3: Мисли първо за малките	Малко на брой държави-членки са включили „МСП теста“ в своите национални законодателни подходи (Белгия, Германия, Дания, Люксембург, Обединеното кралство, Полша, Словения, Финландия, Швеция). Нидерландия дава интересен пример за успешно намаляване на административната тежест; нейният модел⁵¹ е възпроизведен в други страни. <u>Други примери за добри практики</u> Германия: През 2009 г. бяха опростени 23 бюрократични процедури, като част от третия закон за намаляване на бюрократичните пречки пред МСП⁵². Италия: През април 2010 г. правителството прие препоръка за прилагане на SBA в Италия и създаде постоянна работна група, в която участват министерства, камари, бизнес организации, региони и член от Италия на Европейския икономически и социален комитет, като тази работна група ще извършва мониторинг на прилагането на SBA и ще предлага инициативи в този контекст. Съставя се годишен доклад за прилагането на SBA и той се публикува в Интернет⁵³.
---	---

Принцип № 4: Готовност на администрациите да	<u>Други примери за добри практики</u>⁵⁴
--	---

⁵¹ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/better-regulation/administrative-burdens/action-programme/index_en.htm#h2-5 & и

⁵² http://english.minlnv.nl/portal/page?_pageid=116,4093799&_dad=portal&_schema=PORTAL
http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm
(Вж. таблиците с данни за страните за 2009 г. на SBA, раздел 5 за добрите практики.

⁵³ http://www.sviluppoeconomico.gov.it/pdf_upload/documenti/Rapportosa2010DEF.pdf и
http://www.sviluppoeconomico.gov.it/primopiano/dettaglio_primopiano.php?sezione=primopiano&tema_dir=tema2&id_primopiano=718

⁵⁴ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm
(Вж. таблиците с данни за страните за 2009 г. на SBA, раздел 5 за добрите практики.

откликват на нуждите на МСП	Чешка република: „Кутията с данни“ (2009 г.) има за цел опростяване на трансфера на данни и комуникациите между предприятията и администрациите. Унгария: Администрацията предлага единно звено за контакт при регистрирането на предприятие по опростени и електронни процедури (след 2008 г. електронните процедури са задължителни и времето, необходимо за учредяване на предприятие, е намалено на един час). Португалия: Програмата „Симплекс“ има за цел опростяването на административните процеси, процедури и практики. След 2009 г. публичните консултации се осъществяват също чрез публичен блог.
-----------------------------	--

Принцип № 5: Достъп до процедурите по възлагане на обществени поръчки	Само няколко държави са започнали да популяризират <u>Европейски кодекс за най-добри практики</u> с цел да улеснят достъпа на МСП до процедурите по възлагане на обществени поръчки (Австрия, Германия, Ирландия, Обединеното кралство, Полша, Португалия, Франция и Швеция). Най-разпространените благоприятстващи МСП мерки остават разделянето на процедурите по възлагане на обществените поръчки на обособени позиции и улесняване на достъпа до информация чрез централизирани уебсайтове, интерактивни уебстраници и други разработки в областта на електронна система за обществени поръчки. <u>Други примери за добри практики</u>⁵⁵ Обединено кралство: На правителствения уеб портал „Supply2.gov.uk“ се публикуват поръчки в публичния сектор и се осигурява достъп до възможности, предоставяни от правителството. През 2008 г. Службата за правителствена търговия публикува 12 препоръки за намаляване на бариерите, пред които са изправени МСП, когато се конкурират при възлагането на поръчки от публичния сектор.
---	---

Принцип № 6: Достъп до финансиране	<u>Примери за добри практики</u>⁵⁶ Повечето държави-членки са приели мерки за политики за улесняване на достъпа на МСП до финансиране чрез публична подкрепа за схеми за предоставяне на обезпечения (Белгия, Гърция, Германия, Естония, Италия, Испания, Кипър, Литва, Латвия, Обединеното кралство, Нидерландия, Португалия, Полша, Румъния, Словакия, Словения, Унгария, Франция и Чешката република) или за съфинансиране с микрокредити (Австрия, Германия, Ирландия, Латвия, Литва, Словакия, Унгария и Швеция). Няколко държави-членки също така предприеха мерки за увеличаване на рисковия капитал (Германия, Дания, Ирландия, Люксембург, Обединеното кралство, Полша, Словакия, Швеция и Чешката република). Трябва също да се спомене, че Белгия, Ирландия, Унгария, Франция и отскоро Финландия са създали <u>„кредитен омбудсман“</u>. Няколко държави-членки са предприели действия за борба със забавените плащания, в очакване на преработката на
--	--

⁵⁵ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm
(Вж. таблиците с данни за страните за 2009 г. на SBA, раздел 5 за добрите практики.

⁵⁶ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm
(Вж. таблиците с данни за страните за 2009 г. на SBA, раздел 5 за добрите практики.

	директива за закъснените плащания и, в някои случаи, излизайки извън нейния обхват (Белгия, Германия, Обединеното кралство, Португалия и Франция). През 2010 г. Испания прие нов закон, който установява 30 дневен срок за публичните плащания и 60 дневен срок за плащанията между предприятия.
--	--

Принцип № 7: Единен пазар	22 държави-членки установиха оперативни единни звена за контакт ⁵⁷ . Те позволяват на доставчиците на услуги да се справят с административните формалности по електронен път, когато искат да осъществяват дейност в Европа. 15 от тях осигуряват уебсайт на английски език освен на техния национален език(ци) (Белгия, Германия, Гърция, Дания, Естония, Италия, Испания, Литва, Кипър, Нидерландия, Португалия, Унгария, Финландия, Чешката република и Швеция).
----------------------------------	--

Принцип № 8: Умения и иновации	Няколко държави-членки осигуряват <u>финансиране за новосъздадени иновативни предприятия</u>, по-специално чрез първоначален капитал и рисков капитал (Австрия, Белгия, Германия, Гърция, Испания, Обединеното кралство, Унгария, Финландия, Чешката република и Швеция). Други предоставят финансово подпомагане за <u>центрове за иновации или центрове за конкурентоспособност</u>, като свързват университети, научноизследователски центрове и предприятия (Австрия, Белгия, Германия, Италия, Ирландия, Обединеното кралство, Франция и Чешката република). „Иновационните ваучери“, които позволяват на МСП да закупят иновативни консултантски услуги и ноу-хау, се използват широко (Австрия, Гърция, Ирландия, Нидерландия, Обединеното кралство, Португалия и Словения)⁵⁸. <u>Други примери за добри практики</u> Италия: С цел да се окуражи установяването на контакти между иновативни МСП, през юли 2010 г. беше приет закон, уреждащ изграждането на мрежи от предприятията и предвиждащ фискални, административни и финансови
---------------------------------------	---

⁵⁷ http://ec.europa.eu/internal_market/eu-go/

⁵⁸ „МСП, предприемачество и иновации“ проучвания на ОИСР относно МСП и предприемачеството, 2010 г.

⁵⁹ http://www.urp.it/allegati/Legge_2010_122.pdf (член 42).

	стимули за тези мрежи ⁵⁹ .
--	---------------------------------------

Принцип № 9: Превръщане на предизвикателствата на околната среда във възможности	С цел да се помогне на МСП да модернизират или заменят своето оборудване с енергийно ефективни алтернативи, няколко държави-членки осигуряват финансиране за енергийната ефективност чрез благоприятни условия за отпускане на заеми или директни субсидии (България, Белгия, Германия, Кипър, Малта, Обединеното кралство, Португалия, Словения и Франция). Някои също подкрепят МСП, които разработват възможностите за дейност на „зелените“ пазари (България, Германия, Словакия, Чешката република). Държавите-членки също осигуряват консултантски услуги за МСП с цел да ги информират и повишат тяхната осведоменост относно енергийно ефективни и разходоспестяващи възможности, както и възможности за икономическа дейност (Австрия, Белгия, България, Германия, Испания, Обединеното кралство, Унгария и Швеция) ⁶⁰ .
---	---

	Други примери за добри практики⁶¹ Дания: Чрез фонда за иновации в бизнеса (100 милиона EUR за периода 2010—2012 г.), създаден през 2009 г., датското министерство на икономиката и стопанската дейност подкрепя възможностите за дейност на „зелените“ пазари. Нидерландия: Фондацията за знание и иновации в енергийните технологии и технологиите за околната среда (създадена през 2008 г.) е мрежа от 160 предприятия, изследователски институти и регионални и местни правителства, които съфинансират проекти за производството на екопродукти и технологии (например „интелигентни слънчеви приложения“, „интелигентни електроенергийни мрежи и т.н.).
--	---

Принцип № 10: Подпомагане за излизането на	Няколко правителства подпомагат излизането на световните пазари на МСП, например чрез финансово подпомагане за насърчаване на износа, стратегии за достъп до пазара и
---	---

⁶⁰ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm

(Вж. таблиците с данни за страните за 2009 г. на SBA, раздел 5 за добрите практики.
⁶¹ Източник: SBA: База данни за добрите практики <http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/best-practices/database/SBA/index.cfm?fuseaction=welcome.detail>

световните пазари	участие в търговски изложения (Дания, Естония, Ирландия, Италия, Испания, Кипър, Латвия, Литва, Малта, Нидерландия, Обединеното кралство, Полша, Португалия, Словашката република, Франция, Чешката република и Швеция). Някои от тях (Дания, Словения) съсредоточават своето внимание върху бързоразвиващи се предприятия, които искат да излязат на световните пазари; някои други са създали нови агенции за насърчаване на износа (Люксембург) или нови програми за подпомагане (Унгария). Като пилотен проект се прилага програма за наставничество, при която големи предприятия подпомагат участието на МСП на световните пазари (Франция)⁶².
---------------------------------	---

⁶²

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm
(Вж. таблиците с данни за страните за 2009 г. на SBA, раздел 5 за добрите практики.